

Osnovni propisi nove EU Uredbe za Ekološku poljoprivredu

Informacije za tvrtke i zaposlenike

sastavila Sabine Eigenschink

od: 14. siječnja 2019.

Povijest:

Krajem 2011. godine tadašnji europski povjerenik za poljoprivredu Dacian Ciolos počeo je ocjenjivati Ekološku uredbu. Nakon višegodišnje rasprave, zakonodavni proces EU-a završen je u svibnju 2018. godine i objavljen je osnovni dio nove Uredbe o ekološkoj proizvodnji.

Novoj Ekološkoj uredbi dodijeljen je broj 2018/848., a na snagu stupa 1. siječnja 2021. godine, no radi se samo o „temeljnom aktu“. Mnogi detaljni propisi, takozvani "sekundarni pravni akti" koji će se primjenjivati od 1. siječnja 2021., se trenutno razmatraju i bit će objavljeni nakon donošenja odluka u EU. Dodatni akti se moraju objaviti dovoljno rano kako bi se omogućilo vrijeme prilagodbe na promjene koje oni donose.

Kao i trenutni ekološki propisi, nova ekološka uredba uključuje propise o proizvodnji i preradi, propise za označavanje ekoloških proizvoda i zahtjeve koji se trebaju ispuniti za nadzor. Kako je gore navedeno već objavljeni novi propisi nisu potpuni. Nova Uredba još uvijek sadrži mnoge nejasnoće i proturječja, kao i područja koja još treba regulirati u pojedinim državama članicama. Konačni prikaz svih promjena nije moguć u ovom trenutku, no želimo Vas informirati o već poznatim promjenama i inovacijama.

Najvažnije promjene koje su trenutno objavljene

Područje primjene

Područje primjene je prošireno, pa će se u budućnosti kao ekološki proizvodi moći certificirati npr. pčelinji vosak, esencijalna ulja, ali i sol.

Propisi za poljoprivrednu proizvodnju

Biljna proizvodnja

Posebni naglasak stavlja se na biranje sorti koje su osobito pogodne za uzgoj u ekološkom sustavu proizvodnje.

Baza ekološkog sjemenskog materijala od sada mora sadržavati i ekološki sadni materijal. Odobrenje korištenja će se u tom slučaju morati davati i za neekološki biljni reprodukcijски materijal (npr. vinova loza, mlade drvenaste klulture, grmolike biljke). Presadnice će i dalje morati biti isključivo ekološke.

U suprotnosti s trenutačno važećim propisima vezanim na trgovanje i promet sjemenom i biljnim reprodukcijским materijalom koji trenutno važe u cijeloj EU, prema novim propisima će biti moguće na tržište plasirati "heterogeni sadni materijal". To je biljni reprodukcijски materijal, koji nije registriran kao "definirana sorta". Prije stavljanja na tržište takvog "heterogenog materijala" dobavljač mora detaljno obavijestiti nadležno tijelo.

Uz uporabu heterogenog biljnog reprodukcijskog materijala, navedene su i nove dodatne metode smanjenja potencijalnih šteta na usjevima:

- korištenje biofumigacije (uzgoj pojasa kultura koje oslobađaju tvari koje imaju antagonističko djelovanje na štetnike)
- korištenje solarizacije (povećanje temperature tla pomoću folija (pokriva) u svrhu suzbijanja štetnika i korova)
- korištenje pare za sterilizaciju tla u zaštićenim prostorima, max. do 10 cm dubine

Kako bi se održala odnosno povećala plodnost i biološka aktivnost tla, i dalje je potrebna uporaba stajskog gnojiva životinjskog podrijetla ili drugih ekoloških tvari. Novost je da te tvari moraju doći iz ekološke proizvodnje, a i dalje je poželjno da se kompostiraju. Popis dopuštenih tvari za gnojidbu tek treba razraditi.

Izraditi će se popis dopuštenih tvari za čišćenje i dezinfekciju prostora koji se koriste u proizvodnji kao i postrojenja za preradu.

Stočarstvo

Propisi za zečeve i jelensku divljač dodani su Uredbi za ekološku proizvodnju.

Porijeklo životinja

U svakoj državi članici mora se izraditi baza podataka s dostupnim ekološkim životinjama uključujući riblju mlađ, no ista baza ne mora uključivati perad i pčele.

Svaki ulazak konvencionalnih životinja u eko sustav, sa iznimkom pčela, mora se unaprijed odobriti. Prije nego se zatraži dozvola za ulazak neekoloških životinja u eko sustavu proizvođač će morati provjeriti bazu ekoloških životinja kako bi provjerio da li istih ima u bazi, odnosno da li je zahtjev opravdan. Kako će se takvi zahtjevi obrađivati u državama članicama još treba odrediti.

Za pčelinjake će se broj neekoloških pčelinjaka koji ulaze u ekološku proizvodnju povećati sa 10 % na 20 % godišnje.

Kada se stado ili jato osniva prvi puta, starosna granica od tri mjeseca vrijedi za neekološke rasplodne zečeve koji ulaze u ekološki sustav. Neekološki rasplodni zečevi koji su stariji od tri mjeseca mogu ući u eko sustav, ali sa ograničenjem od 20% ukupnog broja odraslih zečeva.

Za "male proizvođače" koji uzgajaju manje od 10 komada zečeva ili jelenske divljači (isto kao i za preživaače), obnova krda je limitirana s jednom neekološkom životinjom godišnje.

Prijelazno razdoblje za Pekinške patke koje su u ekološki sustav proizvodnje ušle sa starosti od tri dana je sedam tjedana (u trenutno važećim propisima 2/3 života).

Ishrana

Dozvoljeni udio kupljene hrane iz prijelaznog razdoblja u ukupnoj godišnjoj količini je smanjen sa 30 na 25 %.

Ako u području ispusta nema dostupne hrane (u slučaju snježnog pokrivača ili u slučaju dužeg perioda suše) krmno bilje se mora dodati hrani za perad.

Isključivo nakon što nadležno tijelo potvrdi da ekološka proteinska hrana nije dostupna, upotreba 5 % konvencionalne proteinske hrane je moguća za:

-prasad do 35 kg

-mladu perad (starosna granica će se tek odrediti)

a tip proteinske hrane koja će biti dozvoljena će se tek odrediti.

Prestanak izuzeća/odstupanja

Prestanak izuzeća za neekološke životinje i neekološku hranu za životinje je određen za 31. prosinca 2035. Međutim, taj datum se može pomaknuti od kraja 2025. unaprijed ili unatrag, ovisno o dostupnosti. Osnova za odluku biti će izvješće koje EU komisija mora sastaviti do kraja 2025.

Smještaj i uzgojne prakse

Detaljni propisi o smještaju još uvijek nedostaju (npr. minimalne površine, dizajn staja i područja slobodnog uzgoja životinja). Međutim, sljedeće promjene su već utvrđene:

Sve životinje

U područjima gdje se životinje uzgajaju načinom slobodnog uzgoja potrebna su skloništa za hladovinu i zaštitu od ekstremnih vremenskih uvjeta.

Telad

Posebna pažnja je dana zabrani uzgoja teladi u individualnim boksevima tijekom prvih 7 dana života, s iznimkom kod pojedinih životinja na određeni period, koji je opravdan iz veterinarskih razloga. U takvom slučaju telad se mora držati u prostoru koji ima čvrste podove i pruža prostor za odmor nastrijet slamom (drugi materijal za nastiranje nije dozvoljen). Rešetkasti podovi su potpuno zabranjeni.

Jelenska divljač

Uz već neophodnu konsolidaciju tla prostora za hranidbu, konstrukcije za hranjenje moraju imati krovšte.

Svinje

Nekoliko dana prije prasenja, krmačama će biti omogućena dovoljna količina slame ili drugog prikladnog prirodnog materijala, kako bi im bila omogućena izgradnja gnijezda.

Perad

Čupanje perja na živoj ekološkoj peradi će biti zabanjeno, primjeniti će se bez obzira na nacionalne zakone o dobrobiti životinja u cijeloj EU.

Zečevi

Više ne postoje razlike između zečeva za tov i rasplod. Stoga se zečevi za rasplod moraju držati i certificirati u skladu s zahtjevima nove ekološke Uredbe. Za razliku od trenutnih odredbi, zečevi će imati pristup pašnjacima za ispašu kad god to uvjeti dopuštaju, ishrana će biti najmanje 60% dijetna. Svi zečevi (uključujući rasplodne zečeve) držati će se u skupinama.

Svi zečevi će imati pristup

- natkrivenim skloništim, uključujući mračna skrovišta;
- vanjski ispust sa vegetacijom, ponajprije pašnjak;
- izdignuta platforma na kojoj mogu sjediti, bilo vani ili unutra;
- materijal za gnijezdo za sve dojne zečice.

Operacije

Sljedeće operacije ostaju dozvoljene ovisno od slučaja do slučaja, ali samo nakon odobrenja nadležnog tijela:

- podrezivanje repova: samo kod ovaca,
- obrezivanje kljunova peradi izvršeno u prva tri dana života,
- odstranjivanje rogova,
- odstranjivanje rožne osnove roga.

Subjekt mora pružiti opravdanje prilikom podnošenja zahtjeva nadležnom tijelu. Dozvola može biti odobrena ako operacija poboljša zdravlje, dobrobit ili higijenu stoke ili gdje sigurnost radnika u protivnom može biti ugrožena. Tek treba utvrditi kako će biti organizirano odobrenje dozvola u Austriji.

Elastična traka na repovima i brušenje zubi je zabranjeno.

Fizička kastracija ostaje dozvoljena, imunokastracija ostaje zabranjena.

Uzgojna pravila u akvakulturi:

Biti će minimalna udaljenost između ekološke i neekološke jedinice, koja se tek treba definirati.

Uvođenje ne-ekoloških mladih jedinki vrste koje nisu bile uzgojene kao ekološke bit će moguće do iznosa od 50% ukupnog broja životinja, nakon odobrene dozvole od države članice. Država članica može odobriti takvu dozvolu do 1. siječnja 2021. za vrste koje nisu dostupne u dovoljnoj količini kao ekološke. Ova iznimka, međutim, je ograničena do kraja 2022. i nije obnovljiva.

Područje perimetra ('sučelje tlo-voda') koje će imati prirodnu vegetaciju je povećano sa 5 na 10%.

Pravila proizvodnje za prerađenu hranu i hranu za životinje

Jasno je naznačeno da se sve zalihe proizvoda proizvedenih u skladu s trenutnom Uredbom Vijeća mogu stavljati na tržište sve dok se zalihe ne iscrpe.

Popis dozvoljenih sredstava za čišćenje i dezinfekciju će biti definiran, te će se moći koristiti samo oni.

Također će biti objavljen i popis prihvatljivih metoda prerade. Samo te metode mogu biti korištene u proizvodnji ekoloških proizvoda.

Vino

Dopuštena je termička obrada do 75° C, trenutno do 70° C. Ostale dopuštene postupke i tvari potrebno je još odobriti.

Hrana za životinje

Za sljedeća područja moraju se razraditi popisi dozvoljenih resursa:

- neekološke krmne smjese
- krmiva mineralnog podrijetla
- dodaci hrani za životinje i pomoćna sredstva za obradu

Kvasci koji se koriste kao hrana ili hrana za životinje

Supstrat će se proizvoditi na ekološki način. U slučaju nedostupnosti, neekološki ekstrakt kvasca ili autolizat kvasca može se koristiti do 31. prosinca 2023. do 5% suhe tvari.

Popis dozvoljenih tvari za preradu još treba razraditi.

Transport i skladištenje:

Obveza zatvaranja tijekom prijevoza u druge tvrtke ili jedinice ne primjenjuje se u slučaju kada prijevoz uključuje samo ekološke proizvode ili samo proizvode u prijelaznom razdoblju.

Proizvod koji se uvozi iz trećih zemalja MORA biti zatvoren. Zatvaranje mora onemogućiti razmjenu sadržaja. Zatvorenost ambalaže mora se provjeriti u trenutku primitka proizvoda, te se mora voditi evidencija o rezultatima pregleda.

U skladišnim objektima dopušteni su samo odobreni deterdženti i sredstva za dezinfekciju. Popis se još uvijek stvara.

Označavanje

Novo u označavanju je da prema sadašnjem stanju više neće biti nikakvog obveznog teksta za proizvod iz prijelaznog razdoblja. Samo je navedeno da će se pojam "iz prijelaznog razdoblja" ili istovjetna oznaka morati koristiti zajedno s "ekološkim".

U krmnim smjesama svi poljoprivredni sastojci moraju potjecati iz ekološke proizvodnje. Takvi ekološki sastojci moraju činiti 95% sadržaja suhe tvari u hrani. Trenutno potrebna deklaracija "može se koristiti u ekološkoj proizvodnji prema ..." više nije potrebna.

Naznaka podrijetla sastojaka u logotipu ponovno je formulirana kao fiksni obvezni tekst. Dozvoljena količina od 2% za sastojke iz drugih regija povećana je na 5%.

Za korištenje EU ekološkog znaka u promotivne, informativne ili obrazovne svrhe, pojašnjeno je da će se logotip koristiti u takvim slučajevima bez naznake podrijetla i bez kodnog broja kontrolnog tijela.

Nadzor

Zahtjevi za nadležne vlasti, kontrolna tijela i tvrtke u slučaju sumnje i stvarne neusklađenosti biti će preoblikovani.

Nove odredbe rezultat su vrlo duge rasprave. Sve je počelo s idejom Europske Komisije da odmah ukloni ekološki status proizvoda u prisutnosti rezidua pesticida iznad granične vrijednosti, bez obzira na uzrok rezidua, tj. bez obzira na poštivanje propisa od strane uprave društva.

Nedefiniran pristup problemu rezidua pesticida za sada je prevladan u dugim raspravama. Ipak, već su određene neke temeljne promjene: dužnosti i mjere subjekata u slučaju sumnje na nepoštivanje propisa odgovaraju trenutnim važećim zahtjevima. Međutim, subjekt mora poduzeti "mjere predostrožnosti" kako bi se izbjegla prisutnost neovlaštenih proizvoda i tvari. Koje će mjere predostrožnosti biti točno, tek treba utvrditi.

U slučaju prisutnosti nedopuštenih tvari u ekološkom proizvodu, kontrolno tijelo mora odmah istražiti jesu li zabilježene tražene "mjere predostrožnosti". Dok se slučaj ne razjasni, proizvod se ne smije stavljati na tržište s oznakom ekološke proizvodnje.

Proizvod nepovratno gubi svoj ekološki status ako se utvrdi da je subjekt koristio zabranjene tvari i / ili da nisu poduzete mjere predostrožnosti.

Uvoz

Proizvodi označeni kao "ekološki" mogu se uvoziti iz treće zemlje samo ako su u skladu s novom Uredbom Vijeća.

Osim toga, moraju biti

ili

u skladu s načelima, pravilima proizvodnje i zahtjevima za označavanje nove Uredbe Vijeća, tj. sve odredbe moraju biti u potpunosti ispunjene. EU Uredba više ne predviđa mogućnost prilagodbe lokalnim načinima proizvodnje u drugim regijama svijeta. Sukladnost moraju provjeriti kontrolna tijela ili tijela priznata od strane EU Komisije.

Međutim, EU Komisija može odobriti druge ulazne proizvode za ograničeno vremensko razdoblje za treće zemlje i "najudaljenije regije Unije" (npr. francuski prekomorski teritorij).

ili

biti ekvivalentni trgovinskom sporazumu

ili

biti u skladu s važećom Uredbom Vijeća (Uredba 834/2007).

Jednakovrijednost u okviru trgovinskog sporazuma dodjeljuje se (samo) onima "priznatim trećim zemljama" s kojima postoji trgovinski sporazum koji uključuje jamstvo usklađenosti s pravilima EU. Trenutačno postoji 13 država s takvim sporazumom o trgovanju (npr. Kanada, SAD, Japan ...).

Jednakovrijednost u kontekstu Uredbe br. 834/2007 na temelju certifikata primjenjuje se samo do kraja 2025.

[Zakoni i propisi](#)

Poveznica na kojoj možete pregledati trenutno važeće zakone i propise za ekološku poljoprivredu:
<https://poljoprivreda.gov.hr/pristup-informacijama/zakoni-i-propisi/ekoloska-4510/4510>